

Prvo sv. obhajilo.

Bil je tih poleten večer 1856. leta, da sem bil k baronovki H. (na Francoskem) v goste povabljen. Zabava je bila kratkočasna, prijetna in zanimiva. Govorilo se je užé marsikaj, da nenadoma pride razgovor na strašno francosko prekucijo 1793. leta. Baronovka nas vpraša: „jeli veste, da je bila véera j oblétnica mojega prvega sv. obhajila? Nadejam se, da vas utegne zanimivati, ako vam o tem nekoliko več povem. Kaj ne?“ — In ko jej vsi prikimamo in jo tudi prosimo, da nam pripoveduje, vprašala nas je: „dragi gostje! kaj mislite, kje sem prejela prvo sv. obhajilo?“

„Moj Bog!“ reče nekov stari grof, „mislim, da na kakem podstrešji kakor jaz, ali pa v kakej kléti.“

„Móтите se, gospod grof!“ odgovóri mu baronovka.

„Znabiti na kakem gumnu?“ vpraša duhovnik, ki je bil tudi v veselej družbi, „ali morda celó v kakem hlevu?“

„Tudi vi niste zadeli, čestiti gospod.“

„Morda v sredi temnega gozda, ali v kakej votlini,“ pristavi tretji?

„Tudi ne,“ rekla je baronovka. „Užé vidim, da ne uganete. Hočem vam toraj sama povedati, poslušajte! V jetnišnici, zamazanej in temnej luknji, prejela sem prvo sv. obhajilo. Samo to vas prosim, potrpite, ako bi zaradi žalosti in britkosti utegnila nekoliko prenehati.“

„Bilo je 1793. leta. Takrat sem bila dvanajst let stara. Znano vam je, da so mojega očeta vzeli v vojsko vojvode Condemene, a mojo mater so oče izročili svojemu dobremu in zanesljivemu služabniku. Živeli smo zeló na tihem, in nadejali se smo, da nas zaradi velikih homatij, ki so se takrat godile v Parizu, ne bodo zaslédili. A varali smo se. Nekega večera pridejo policijski uradniki po mojo mater — izdal jo je hudobni sosed — ter jo odpeljejo v ječo, v tem da sem jaz užé trdo spala. Od mene se posloviti jej nij bilo dovoljeno. O tem žalostnem dogodku zvedela sem še le drugi dan; povedal mi je vse zvesti služabnik. V katero ječo so mi odpeljali preljubo mater, to izvé m še le čez nekaj dni. Dosti, da sem vedela, kje so mati. A kako zdaj k njim priti? K temu mi je pripomogel zvesti služabnik. Seznanil se je bil namreč z ženo jetniškega ključarja, ki je imela hčerko moje starosti. Velikokrat me je k njej peljal in kmalu se vname med nama sréno prijateljstvo.

Časoma se v hiši jetničarja tako udomačim, da dobdem pogum ter naravnost prosim jetničarjevo ženo, naj me za nekaj časa pusti k preljubej materi. Težko se je dala žena pregovoriti, a naposled jo vendar omečim s prošnjami in obilnimi solzami.

Ne morem vam, dragi gostje, razodeti velicega veselja, a tudi bridke žalosti, ki sem jo občútita, ko me je preljuba mati objemala. Pritiskala me je na svoje prsi, in nobene besede nij mogla izpregovoriti. Jaz jo sem v tem poljubovala in njena lica sè solzami močila. Jetničarjeva žena to vidéč, bila je ganena, in obljubila mi je, da nama še večkrat to veselje pripravi. Žena je obljubo izpolnila. Zamenila je mojo obleko z obleko svoje hčerke, ter mi rekla, da jej naj pomagam pri postrežbi jetnikov, kar sem rada in z največjim veseljem storila. Vselej je pri tem opravilu poklicala mojo mater v stransko sobico tikoma jetniške bólnice, in tako sem ondu z materjo sama bila.

Po tem potu sem tri tedne ljubo mater obiskovala. Necega dne, ko sem k njim prišla, vzeli me so na krilo, ter me tako le nagovorili: „ljuba Marijca! kmalu se bode nama za zmirom ločiti. Uradnik je bil včeraj pri meni in mi naznanil, ka bodem morala pred sodnijo. O ljubo dete! to družega nič ne pomeni, nego to, da moram umreti.“ Jaz sem pri teh materinih besedah omedlela. In kako ne bi? Strah pred materino smrtjo me je pripravil popolnoma ob zavednost.“

Tudi zdaj je začela baronovka močno ihteti.

„Ko sve se nekoliko utolažile,“ nadaljevala je baronovka, „rekli mi so mati z neko sveto resnobnostjo: „Ljubo dete! največje veselje zame bi bilo, da te vidim prvo sv. obhajilo prejeti. Za to preveliko milost sem vsak dan ljubega Boga prosila, in ko si še bila majhen otrok, izročevala sem te vedno blaženej devici Mariji, da bi ti z njeno priprošnjo izprosila veliko milost, da vredno prejmeš prvo sv. obhajilo.“ Preljuba moja, samo takrat, ako otrok vredno prejme prvo sv. obhajilo, nadejati se sme časne in tudi večne sreče. Včeraj, ljubo dete, sem se nekaj veselega spomnila; le pazljivo me poslušaj: „poznala sem starega kanonika, ki zaradi starosti in slabosti nij mogel pobegniti iz dežele. Stanoval je pri misilonskej cesti v bornej hišici tikoma stolne cerkve, ko so mene v ječo zaprli. Imé mu je Karon. Večkrat sem ga poprej videla, ter se ž njim pogovarjala, bil je namreč iz naše rodbine. Visoka starost in samotno življenje ga je brž ko ne rešilo smrti. Naróci Petru, našemu pridnemu služabniku, naj ga kmalu poišče. In ako ga dobode, idi potlej tudi ti k njemu, ter mu povédi svoje imé in vse, kako se meni godí. Ne pozabi ga tudi prositi, da te pripravi za prvo sv. obhajilo, ker to bi bilo za mene o mojej smrti največje tolažilo.“

Govorili so še preljuba mati mnogo družega z menoj in me podučevali, da bi me vredno pripravili k prvemu sv. obhajilo. Užé poprej so me dobro podučili v kerščanskej veri.

Petru je bila sreča mila, ker je hitro našel blizu 80 let starega kanonika, in na večer sem bila tudi jaz užé pri njem. Vse mu sem razodela, kar so mi mati naročili, in še zdaj vidim solzé v očéh čestitljivega starčka, ko mu sem pripovedovala žalostno osodo svoje matere. „Dobro sem poznal tvojo mater, ljubo dete,“ rekel mi je, „pobožna in krepóstna gospá je bila. Njeno zadnjo prošnjo jej hočem izpolniti. A kako naj storim?“ Zdaj se starček nekoliko zamisli — — — a kmalu me zopet vpraša: „Marijca! ali si tudi dobro pripravljena za prvo sv. obhajilo? Nadejam se — da si. Časi prvega krščanstva so se povrnili in zopet smo navezani na katakombe t. j. podzemeljske jame. Čisto se tedaj izpovej vseh svojih grehov, preljubo móje dete, in jutri zjutraj pridi zopet k meni, da ti povem, kaj ti je dalje storiti.“

Stari kanonik ves čas strašne francoske prekucije nij čital sv. maše, a imel je vse za sv. daritev potrebne stvari na nekem skrivnem kraju shranene. Pozneje je bil vse to sam povedal. Okoli polnoči naredi v svojej hiši oltarček, obleče se v mašno obleko, ter opravi sv. daritev s pomočjo svojega starega služabnika, ki nij nikoli zapustil svojega gospoda.

Družega jutra pridem s Petrom, svojim varuhom, užé na vse zgodaj k častitljivemu duhovniku. A komaj stopiva v hišo, nama pové, da je za mojo mater užé opravil sveto daritev in da ima dve posvečeni hostiji pripravljeni.

— „Ljubo dete!“ reče mi sivi starček, „poslušaj me, ker ti hočem zaupati

zeló važno in sveto opravilo. Kakor so se o začetku katoliške cerkve duhovniki posluževali otrok, da so pošiljali sveto večerjo mučenikom v ječo, tako nesi tudi ti presveto hostijo materi v ječo za obhajilo, a drugo pridrži zase, da moreš vpríčo ljube matere prejeti prvo sveto obhajilo. Jaz ne morem s tabo ker sem slab in nadložen in se tudi bojim sovražnikov. Idi toraj sama, in Bog naj hodi s teboj!“

To izgovorivši, me čestiti gospod še blagosloví, in potlej mi izročí presveti zaklad.

Nemogoče mi je, dragi gostje, da bi vam razodela svoje občutke, ki so me obdajali, ko sem vzela sv. hostiji v svoji roki, in ji položila na svoje srce. Užé šestdeset let je preteklo od ónega časa, a še zmirom čutim v svojem srci nepopisljivo veselje, kedar se spomnim ónega presrečnega trenutka.

Med potjo sem vedno molila. Najmanjšega strahú nijsem čutila, in zdelo se mi je, da slišim angeljsko petje. Kmalu sem bila pri materi v ječi. Dobra žena jetničarjeva me je pustila dljé časa z materjo, ker je znala, da sve zdaj zadnjikrat skupaj.

O kako sem plakala, ko sem bila zopet z materjo skupaj, in sem jej pripovedovala, kar so mi bili preč. g. kanonik naročili. Potlej sve pokleknili. Materin obraz je bil podoben angeljskemu, in njene besede so bile tako sladke in prijetne, da tem enakih nijsem potlej nikdar več slišala.

Presveto rešnje telo sve položile na mizo, in je dolgo časa prav pobožno molile. A ko sem jaz vse molitvice, ki sem jih bila od nežne mladosti moliti vajena, vpríčo matere izmolila, vzeli so mati sv. hostiji, dali so meni zavžiti jedno, a z drugo so se sami obhajali. O dragi moji gostje! kdo bi mogel popisati tá trenotek!

Druzega jutra se podam v ječo, da bi se pogovarjala s preljubo materjo; a nij mi bilo dopuščeno. Rečeno mi je bilo, da naj pridem prihodnji teden.

Zvesti služabnik Peter me je spremil do gosp. kanonika. Starček me prime za roko, pelje me k oknu ter na nebó kazajoč mi pové vse, kar se je zgodilo s preljubo materjo. „Ljubo dete,“ reče mi, „tvoja mati so užé gori v nebesih, tamkaj se zopet vidita. Puntarji so tvojo nedolžno mater umorili!“

Ta ginljiva prigodba naredi tudi pri sedanjih okoliščinah na vsacega človega globok vtisek. Pobožna mati, ki je toliko prosila, da bi njen otrok prvo sveto obhajilo prejel, gotovo nij opustila, Boga prositi za milost, da bi tudi ona pred smrtjo še jedenkrat prejela sv. obhajilo. Kako čudna so tedaj božja pota! Ako Bog hoče pomagati, ne manjka mu pripomočkov nikoli.

Postlovenil A. Š.

Dvojna domovina.

Oče in Slavko.

Slavko. Kako se denes oblački lepó podé po nebu! Drug preko druzega se ženó in izmed njih migljajo svitle zvezdice. Le pogledjte, oče, te zvédave lučice, kako se prikazujejo izza temno-sivih oblakov, potlej zopet naglo zginévajo, da se mi zdí, kakor bi se hotele igrati „skrivača“ z menoj. Kaj ne, oče? zvezdice to so lepe in prijazne lučice.